

“La situació de Perú en temps de Pandemia Covid- 19”

1. La Covid-19 a Perú

El primer cas de Covid-19 es va comptabilitzar el 6 de març. Des d'aquell dia els casos han crescut. Les últimes dades que en han arribat de Perú a finals del mes d'octubre:

- 4.449.985 test per la Covid-19.
- 894.928 casos positius
- 3.555.057 casos negatius
- 34.315 morts

Perú va ser dels primers països d'Amèrica Llatina en posar als seus ciutadans en confinament per intentar contenir la propagació de la Covid-19. El 16 de març el Govern va decretar un Estat d'Emergència sanitària, va tancar les fronteres del país, va ordenar a la gent només sortir de casa per coses imprescindibles i va decretar tocs de queda de diferents horaris a totes les ciutats.

Tot i així, dos mesos després, Perú era el segon país d'Amèrica Llatina amb més casos de Covid-19 després de Brasil, i el 12è del món. Part d'aquests números s'explica perquè Perú ha realitzat més proves de detecció que altres països d'Amèrica Llatina amb major població. Però la major quantitat de proves no explica per si sola l'elevat nombre de casos de Perú o el fet que el Govern no hagi rebaixat la corba de contagis tant com hagués volgut.

Molts experts consideren que alguns problemes preexistents de l'economia i la societat peruana ajuden a entendre per què Perú encara no conté el brot. Aquests problemes han estat la informalitat, la logística per abastir o la quantitat de persones que viuen a una casa. Quan va començar el confinament, les mesures que va prendre el Govern eren adequades, el problema és que aquestes condicions allargades en el temps eren molt precàries.

El mes de juliol va ser el de més elevat contagi i morts per Covid-19. Partien d'un confinament rígid i després es va flexibilitzar, però a partir del diumenge 16 d'agost es va tornar a la immobilització obligatòria, era preferible anar endarrere per després recuperar les condicions que tots volien tenir.

Per frenar l'augment dels contagis, el Govern Peruà va establir una sèrie de restriccions, algunes d'aquestes van ser:

- Menors de 14 anys només podien sortir durant 30 minuts al dia
- Confinament a 5 regions i 34 províncies
- Quedaven prohibides les reunions socials (els diumenges hi havia un desplaçament major entre famílies i amics)

Es va decretar aquest Estat d'Emergència fins el 31 d'octubre amb una variació de condicions que tenien com a objectiu prioritzar la vida i la salut dels ciutadans. La immobilització dels diumenges queda establerta de moment, i la resta de la setmana aquesta immobilització obligatòria és entre les 23h i les 4h del matí.

Actualment continuen prohibides les reunions socials, fins i tot es efectuades als domicilis. A més, la restricció de sortides és per els infants fins els 12 anys i la prohibició de sortir de casa als majors de 65 anys.

Al mes d'octubre van entrar a fase 4 d'obertura econòmica, que va quedar aplaçada des d'agost. Algunes de les activitats que tornen a estar permeses trobem el vols internacionals amb limitació de destí. Les activitats econòmiques es van reprendre en paral·lel perquè l'economia estava devastada, sobre tot per els més desfavorits. Per aquesta raó des del Govern s'ha establert que s'ha de treballar des de casa tot aquell qui pugui, però permetrà sortir a treballar a aquelles famílies que ho necessitin.

2. Situació sanitària

En termes estructurals, el sistema de salut peruà es va col·lapsar amb l'augment de casos, sobre tot en el mes de juliol.

Aquesta pandèmia, ha destapat de manera crua i real, la terrible situació sanitària de Perú:

- Hospitals vells
- Falta de materials
- Laboratoris especialitzats precaris
- Falta de llits, ventiladors, especialistes
- Població geriàtrica abandonada
- Equip mèdic mal remunerat
- Falta d'equips de bioseguretat

Per aquesta pandèmia es necessitaven més metges, pneumòlegs, cardiólegs... A les províncies no disposaven d'aquests especialistes. La falta de ventiladors mecànics no ha estat l'única limitació del sistema sanitari peruà per enfrontar la Covid-19. A finals de març, ja amb la pandèmia a una fase comunitària del país, els metges i infermeres van denunciar la falta d'equips de protecció personal. Des de finals de maig, i degut al ràpid ascens en la xifra de contagis, l'oxigen medicinal també va escassejar sobre tot a les regions de més difícil accés com a l'Amazonia.

Perú ha estat un dels països pitjor preparats en matèria de salut quan es va confirmar el primer cas.

A nivell personal, actualment, cada ciutadà ha d'assumir responsabilitats d'autocura davant la reobertura i reactivació econòmica:

- Ús de mascareta
- Visor
- Gel
- Distància social
- No reunir-se amb moltes persones

L'etapa amb la que es troba Perú, exigeix més dels ciutadans, degut a que l'Estat ja no pot limitar i tancar les activitats econòmiques, per tant, el que succeeixi en els pròxims mesos respecte la Covid-19 depèn també en gran mesura del comportament ciutadà.

3. Educació en temps de Covid-19

El confinament ha impactat a l'educació de 9.9 milions d'estudiants peruans ja que l'inici de les classes va ser endarrerit i les classes presencials suspeses.

El 27 de març, un dia després de l'anunci del confinament general, i aproximadament 10 dies després de l'obertura prevista de l'any escolar, el Ministeri d'Educació va anunciar la fase inicial d'una nova estratègia. L'any escolar es va iniciar amb modalitat no presencial el 6 d'abril, a través de "Aprendo en casa", una nova estratègia d'educació a distància per inicial, primària i secundària.

Fins l'octubre cap escola ha estat oberta. Només en el cas de les escoles rurals, a partir de l'1 de juliol es va decidir obrir classes presencials només a les zones on la connectivitat és limitada i on hi hagi el mínim de casos positius de Covid-19.

El sector de l'Educació és el més afectat per la pandèmia. Des de març fins l'actualitat les escoles es troben tancades. L'educació pública ofereix el programa abans nomenat des de web, TV i ràdio. Aquesta estratègia té la finalitat de contribuir a l'aprenentatge dels infants i adolescents. Però per ara, només ha aconseguit evidenciar encara més l'esclatxa digital o l'escassa connectivitat de les famílies.

Els infants de zones rurals i zones urbanes empobrides, les que no compten amb connectivitat ni ordinadors, són els més afectats i exclosos. En algunes comunitats rurals caminen al voltant de 10 km diaris (entre 3 i 4 hores) per poder arribar a una zona amb connectivitat. Molts d'aquests infants corresponen a un sector, el qual, al llarg de molts anys ha estat oblidat pel Govern.

Els docents han transitat a la virtualitat de manera inesperada amb moltes dificultats d'ordre econòmic, de connectivitat i geogràfica. A les zones urbanes estan donant suport i monitoratge de les activitats acadèmiques en el marc del programa de l'Estat, en la gran majoria de casos a través de WhatsApp. A les àrees rurals, molt docents han de caminar hores per donar-li fitxes a un sol infant. És a dir, les comunitats poden estar assentades a les riberes dels rius, a les muntanyes, carreteres... i els docents s'han d'adaptar per tal que tots els infants rebin el material.

En quant als pares i mares, tenen dificultats per donar un acompanyament escolar adequat en aquest context. No poden dictar o donar seguiment o auxili als seus fills i filles en matèria acadèmica quan tenen la responsabilitat d'aconseguir recursos per alimentar a la família. Les hores destinades en el treball obliguen a prioritzar a les famílies entre seguir estudiant o treballar per viure. Tampoc disposen de la metodologia ni teoria pedagògica per ajudar als seus fills i filles en les feines escolars assignades pels docents.

Pel que fa a les escoles privades, fins el moment 2000 escoles privades han hagut de tancar, i el més probable és que el pròxim curs no les tornin a obrir. Es sumen 3000 escoles més que tancaran a finals d'any i que no ho han fet encara perquè el Govern dicta que només es poden tancar si s'queden sense alumnes. D'aquesta manera són 5000 escoles que ja no obriran les seves portes el 2021. El que equival a uns 250.000 estudiants afectats.

4. Tarpusunchis i els seus projectes

Tota la intervenció de Tarpusunchis ha anat canviant i adaptant-se a les necessitats que han anat sorgint, tant entre els estudiants, docents i pares i mares de família.

Aquest any tenien previstes dues intervencions vinculades al enfortiment del sistema de protecció dels drets dels infants i la prevenció de la violència en les seves diverses formes. Al començar la pandèmia, si bé els temes segueixen sent importants, s'han intensificat per la pandèmia, però la forma i l'estratègia han hagut de canviar.

Així mateix, els temes previstos a tractar han estat complementats amb altres temes (per exemple la normativitat de l'educació en el context de covid-19, temes de gestió de les emocions des de les escoles...)

Han aconseguit encaminar el treball amb els docents de les 5 escoles on treballen de manera virtual. Només en dos escoles han aconseguit treballar de manera virtual amb pares i mares de família i estudiants. Lamentablement, a les altres tres escoles ha estat limitat i irregular, pel tema de la connectivitat. Tot i així han pogut realitzar conferències, i converses a través de les xarxes socials una vegada al mes.

Per tant, Tarpusunchis comenta que la proposta s'ha anat adaptat molt bé al context, tot i encara tenir algunes mancances i carències. Per aquest motiu, esperen poder seguir rebent ajuda de cooperació i solidaritat per part de Proide i poder anar adaptant-se millor a les condicions i projectes necessaris en aquest context de pandèmia.

Un dels projectes que han adaptat a la Covid-19, el de prevenció de la violència de gènere i educar en igualtat el trobareu disponible a la pàgina web de Proide.
